

**“T.C. MERKEZ BANKASI MENSUPLARI
SOSYAL GÜVENLİK VE YARDIMLAŞMA SANDIĞI VAKFI”**

**BASIN DUYURUSU
(19 Kasım 2003)**

Vakfımıza ilişkin olarak medyada yer alan haber ve yorumlarda, bilgi eksikliğinden kaynaklanan çeşitli hataların yapıldığı tespit edilmiştir. Bu nedenle aşağıda belirtilen hususların, kamuoyunun bu konuda doğru bilgilendirilmesine katkı sağlaması umulmaktadır.

“T.C. Merkez Bankası Mensupları Sosyal Güvenlik ve Yardımlaşma Sandığı Vakfı”; Banka mensupları tarafından, Türk Medeni Kanunu hükümleri çerçevesinde, Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün uygun görüşüyle, Mahkemece tescil edilerek, 1988 yılında kurulmuştur.

Vakfın işleyiş biçimi, bu günlerde başlatılan ve dünyada çağdaş sosyal güvenlik sisteminin en önemli unsurları arasında sayılan “bireysel emeklilik” sistemine büyük benzerlik göstermektedir. Bu sistemde, katılımcının çalışma hayatı boyunca yatırdığı primler ve bunların neması emeklilik gelirin kaynağını oluşturmaktadır. Gelişmiş ülkelerde bireysel emeklilik kuruluşları, ekonomiye uzun vadeli fon sağlayan kurumsal yatırımcılardır ve sermaye piyasalarının gelişmesine ve derinleşmesine önemli katkıları olmaktadır. Nitekim Türkiye’de de bireysel emeklilik sistemini teşvik etmek amacıyla ödenecek primler için vergi teşvikleri sağlanmıştır.

Vakfın kurulduğu 1988 yılında ülkemizde bireysel emeklilik sistemi olmadığı için aynı amaca hizmet edecek yapılanmanın “Vakıf” olarak kurulmasına karar verilmiştir. Dolayısıyla Vakıf, bireysel emeklilik modelinin ülkemizdeki ilk örneklerinden biri niteliği taşımaktadır. Bugüne kadar bir çok kuruluşun da özel emeklilik sistemlerini “Vakıf” adı altında kurdukları görülmüştür.

Bunun yanı sıra, 1980 den itibaren ekonomi politikalarında köklü değişiklikler Banka’nın fonksiyonlarında da büyük değişikliklere yol açmıştır. Banka, modern merkez bankacılığı tekniklerini uygulama ve yeni para politikası araçlarını kullanma ile otomasyona geçme yönünde adımlar atmıştır. Banka’ya daha az sayıda ancak bu konularda aranan nitelikleri taşıyacak ekonomi, işletme, bilgisayar ve istatistik gibi alanlarda eğitim gören araştırma, para piyasaları, bankacılık, emisyon ve dış ilişkiler birimlerinde çalışabilecek, iyi derecede yabancı dil bilen nitelikli yeni elemanlar alınması ihtiyacı doğmuştur. Bu nedenlerle, tamamen Banka yararı ve hizmet gerekleri gözetilerek, hem Banka’nın hizmetlerinde iyileştirmenin, verimliliğin ve etkinliğin artırılması hem de personelin emekliliklerinde ekonomik sıkıntıya düşmelerini önleme amaçları

doğrultusunda bir sosyal yardım sistemi oluşturulmuştur. Böylece, atıl durumdaki personelin emekliliğe teşvik edilebilmesinde ve yerlerine nitelikli eleman alınmasında Vakıf büyük yarar sağlamıştır.

Bu çerçevede, 1988 yılından itibaren, emekli olduklarında Vakıf üyelerine emekli aylığı olarak ödenmek şartıyla, anonim şirket – özel hukuk tüzel kişisi olan Banka tarafından, katılma payı ödemesine başlanmıştır. Daha sonra, Başbakanlığın önerisi üzerine, Banka'ca 1995 yılında katılma payı ödenmesine son verilmiştir. Ödenen tutar konusunda ise Vakıflar Genel Müdürlüğü Mart 1996 inceleme raporuyla, katılma paylarının Merkez Bankası Memurları Yönetmeliğine ve Vakıf Senedine uygun olduğunu ve Banka'ya iade edilmemesi gerektiğini Vakfa bildirmiştir. Banka da katılma paylarının iadesini hukuki yollardan talep etmiş ancak bu talep de 1997 yılında mahkeme tarafından reddedilmiştir. Bu karar 1998 yılında da Yargıtay tarafından onanmıştır. Böylece, katılma paylarının yasalara uygun olduğu kesinleşmiştir. 1995 yılından itibaren Vakıf faaliyetlerini sadece üyelerin katkıları ile sürdürmektedir. Bazı vakıflarda olduğu gibi gerçek ve tüzel kişilerden hiçbir şekilde bağış ve yardım alması söz konusu değildir.

Yıllar itibariyle personel sayısına bakıldığında Banka'nın Vakıf aracılığı ile emekliliği teşvik ederek personel sayısını azaltmak ve daha nitelikli eleman istihdam etmek amacına fazlasıyla ulaştığı görülmektedir. Nitekim Vakfın kurulduğu 1988 yılında 8101 olan personel sayısı Kasım 2003 te 5000 in altına düşmüştür. Vakfın bu gün itibariyle yaklaşık 4500 emekli, 4300 de çalışan olmak üzere toplam 8800 üyesi bulunmaktadır.

Üyelerin aileleri ile birlikte yaklaşık 25 bin kişiye hizmet veren Vakıf, faaliyetlerini, ücretlerini tamamen Vakıf kaynaklarından ödeyerek istihdam ettiği 60 eleman aracılığıyla ve kendisine ait hizmet binasında yürütmektedir.

Vakfın faaliyetleri düzenli olarak Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından denetlenmektedir. Yapılan denetimler sonucunda Vakfa gönderilen raporlarda Vakıf faaliyetlerinin mevzuata uygun olarak yürütüldüğü ifade edilmektedir. Bunun yanında Vakıf, fonlarını tabi olduğu mevzuat çerçevesinde büyük ölçüde kamu bankalarında mevduat olarak ve devlet borçlanma senetleri satın almak suretiyle değerlendirmektedir. Buna göre Vakfın kurulduğu 1988 yılından itibaren üyelerin birikimleri de bu yatırım araçlarının getirileri oranında nemalanmaktadır.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.